

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 89. Argumentum septuagesimum nonum. Ex S. Thoma Villanovano.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

homini charitas & alia virtutes, seu habitus supernaturales. Quia, ut rectè Ludovicus Granatensis to. 2. concion. de temp. conc. 2. charitas, non verbotenus, sed reipsà Dominum diligit super omnia, peccatumque super omnia odit: vera enim charitas, quæ veræ poenitentia: bene scio per Spiritum sanctum effunditur in cordibus nostris, magis Deum diligit, quam cupiditas milia auri & argenti, ait S. Thomas ibidem q. 70. a. 4. Per eam proinde iustus ad eam roboratur, ut fortior in ipso sit charitas, quam cupiditas. Et idèdè facile non cedit allicienti cupiditati, nec facile amittit charitatem, nec alios habitus supernaturales. Quia, ut S. Thomas rursus ait 1. 2. q. 49. a. 1. habitus est qualitas de difficili mobilis. Et a. 2. ad 2. habitus dicuntur ille qualitates, quæ secundum suam rationem habent, quod non de facili tranſmutentur... Ex quo patet, quod motum habitus diuturnitatem quamdam importat. Et q. 100. a. 9. habitus virtutis firmiter & immobiliter habet se in bono: quia firmiter propriè persistet ad habitum. Nec mirum: quia habitum habens charitatis, aliasque virtutes infusas, & dona, promptè & delectabiliter movetur ad faciendum bonum, & declinandum à malo. Siquidem charitas supra naturalem dilectionem Dei, addit promptitudinem quamdam & delectationem, sicut habitus quilibet virtutis. Ibidem a. 3. ad 1. Et per habitus supernaturales iusti suaviter & promptè à Deo moventur ad bonum æternum consequendum. q. 100. ad 2. Maximè per habitum charitatis: quia nulla virtus habet tantam inclinationem ad suum actum, sicut charitas, nec aliqua ita delectabiliter operatur. 2. 2. q. 23. a. 2. Cum istis profectò documentis non fiat opinio dicens, facilem esse transitum etiam frequentem de gratia ad peccatum de peccato ad gratiam, & sic vicissim.

1035 Quare S. Thomas 1. p. q. 20. a. 4. ad 4. docet, quod veri poenitentes plerumque sive ut plurimum cautiore, humiliore, & ferventiores resurgunt. Quod cum plerumque non fiat in peccatoribus quæ facile ac citò post confessionem crimina repetentibus ac antè; signum est ergo quod non sint veri poenitentes, vel saltem quod de eo sit rationabile dubium.

1036 Quintò, lect. 1. in cap. 6. ad Hebr. docet recidivum, qui post gratiam cadit in peccatum, difficius surgere ad bonum. Et 1. 2. q. 113. a. 10. miraculose esse subitam conversionem magni peccatoris. Quæ profectò non stant cum asserta ab Adversariis facilitate & promptitudine tranſeundi de peccato ad gratiam, & contrà.

1037 Sextò, 3. p. q. 84. a. 1. docet, quod peccator, per ea quæ dicit & facit, ostendit cor suum à peccatis recessisse. Non vult ergo solis dictis ipsi quoad hoc adhibendam fidem (prout Adversarii prætendunt) saltem dum dictis facta sunt contraria, si ve dum per citum facilemque relapsum ostendit cor suum à peccatis nondum plene recessisse. Ut enim ait Supplem. q. 2. a. 4. ille qui verè & plene contritior, dolens de peccato præterito, & cavet futurum.

1038 Septimò, Opusc. de usuris c. ult. docet, usurarium diuitem absolvendum non esse in solo verbo, quo se restitutum pollicetur; sed ad id restitutionem actualem requirit. Postquam enim dixit, quod Confessarius absolvere non debeat usurarium, nisi cum videt signa restitutionis factæ in poenitente: addit, quod signa illa sunt in divitibus (id est habitibus unde restituant) restitutio plena, quantum possunt, aut dilatio obtentata ab iis, quibus restituere tenentur; in pauperibus verò promissio, quæ sponte, quod si aliquando ad frugem prosperitatis venerint, se restituros pro sua facultate, nisi si remiserint, quibus restitutio debetur. In divitibus ergo, qui jam restituerè

possunt, S. Doctor contentus non est promissione, ut absolutione donentur; sed requirit quod restitutionem faciant plenam, aut dilationem petierint ab iis, quibus tenentur restituere. Cur ita? Quia (inquit Hennegegerus) qui, potens ante absolutionem restituere, non restituit, voluntariè manet in proxima occasione continuandi injustam rei alienæ detentionem; eò quod restitutio, in huiusmodi hominibus, sit valde difficilis, & obtentà absolutione, ut plurimum negligatur. At simile est in consuetudinariis, facileque & citò relabentibus (inquam ego) maximè si frequenter id faciant: nam & ipsi, dum ante absolutionem sese non emendant, cum possunt, voluntariè manent in proxima occasione sese non emendandi post absolutionem; eò quod & ipsi emendatio sit valde difficilis, & obtentà facile absolutione, ut plurimum negligatur. Et cui dubium, tunc saltem Confessarum id rationabiliter præsumere, vel saltem meritò timere, dum sæpius expertus est? Ad nostra ergo castra, seu potius S. Doctoris. Hennegegerus redeat, laxiorum Casuistarum caltris derelictis.

CAPUT LXXXVIII.

Argumentum septuagesimum octavum.

Ex S. Vincencio Ferrerio.

SANCTUS Vincencius Ferrerius serm. 1. Dom. infra Octavam Epiph. Sunt multi (inquit) qui subito convertuntur, quando aliquam aulam bonam predicationem, & proponunt bene vivere, & paulatim desistant. Hoc nihil valet: quia scilicet propositum istud non est firmum & constans. Et serm. 6. post Letare, explicans verba illa, Lazare veni foras, hæc habet: Sic peccator... debet exire foras, extra dimittendo peccata. Quia alias non est absolvendus. Serm. 4. dicta Domin. inf. Octav. Epiph. Qui perdit Christum ex peccato, non potest ipsum invenire, nisi post triduum, id est post tria opera poenitentia. Primum est cordis contritio... Secundum est oris confessio... Tertium est vite correctio... Correctio fit, quia si fuisti superbus, vanus, pomposus, &c., de cetero sis humilis, & sic de aliis vitiis & virtutibus. Hoc modo post triduum invenitur Christus, in manibus Sacerdotum, ad dignè communicandum. Non ergo à consuetudinariis, & recidivis, scilicet non emendantibus.

CAPUT LXXXIX.

Argumentum septuagesimum nonum.

Ex S. Thoma Villanovano.

ANTIQVUS ille sanctissimus, in quem, cum celsi- se, in Actis Canonizationis ipsius pronuntiavit Fabritius Cardinalis Fabellus conc. 6. in Dom. 4. Advent. Edit. Bruxellens. anni 1685. § 3. enarrans necessaria ad veram poenitentiam: Tertium (inquit) principale est propositum emendandi vitam, verum & firmum. In hoc multi decipiunt seipso, proponentes ad modicum tempus cessare. Ve misero captivo peccatori, in quo regnat consuetudo peccandi. Quam difficile potest ab ea liberari! Quam difficile est, ut sus emendationem veraciter proponat, & sine fictione! Quod postquam explicuit per figuram mulieris Samaritanæ, cui cum dixisset Dominus: vade voca virum tuum Respondit ipsa, non habeo virum. O quam multi sunt (profectur Villanovano) qui respondere possunt, etiam dum peccata lacrymantur, Domine non habeo virum! Ita enim est: nam adulterinum est illud propositum, quod habens: quia, ut antè dixit,

non habent propositum firmam abstinendi de cetero à peccatis. Vis cognoscere quod propositum sit legitimum? Vide, si est vir conscientia. Quod agnoscimus in duobus. Nam primo vir non est alteri nuptus. Secundo vir agit vitam conjugalem. . . . Si propositum est legitimum, nuptum est conscientia: non quietat eam. . . . Si statim post confessionem mutas propositum & redis, crede nunc anima, hunc quem habes, non est tuus vir. Nam non egit vitam longam cum uxore conscientia.

1041 Et conc. 3. in Dom. 3. Quadrag. Videant. . . qui post confessionem statim redeunt ad peccatum suum, quam male securi sunt. Non enim fuit illa vera pœnitentia, sed falsa. Unde in decretis distinct. de pœnitentia dicitur: irrisor est, & non pœnitenti, qui hoc agit quod pœnitet; neque videtur Deum poscere subditus, sed subsannare superbus. Vera enim pœnitentia est, præterita mala plangere, & plangenda iterum non committere. Nam qui ad mala, que plura verat, redit, hic agere pœnitentiam aut nescit, aut dissimulat. Non quod ad veram pœnitentiam requiratur, quod peccator nunquam amplius redeat ad peccatum, sed requiritur propositum verum & firmum non redendi. Quod utique non est in illis, qui tam leviter, tam facile, tam cito relabuntur. . . . Et licet in confessione dicant, quod verè proponunt, non credas. Quia decipiunt se ipsos. Unde de huiusmodi consulo Confessoribus, ut mittant eos in domos suas, & cum invenerint correctos & emendatos, tunc absolvant. Melius est enim differre, quam decipere eos. Pater Augustinus: pœnitentes, quid agitis? quid prodest quod humiliamini, si non mutamini?

1042 Ecce Villanovanus expressissimè totus est noster. Non idèd tamen Novator. Non idèd Rigorista. Non idèd novam, impracticabilem, exoticam, vel à communi sensu alienam doctrinam tradidit, ut videre est in serie Actorum Canonizationis ipsius. Nec nos ergo Novatores vel Rigoristas sumus, nec doctrinam novam, impracticabilem, &c. tradimus, prout Juniores aliqui vociferantur. Siquidem anno 1649. de 16. Novembris (ut legitur in Actis illis) demandatum est examen operum ab eodem Beato actorum, Cardinali Cornelio, aadhibitis Patribus Hilariione, & Alciato. In Congregatione habita 7. Martii 1650. pronuntiatum fuit: nihil in predictis operibus contra fidem, ac bonos mores, nec aliquam doctrinam novam, à communi Ecclesie sensu alienam, contineri.

CAPUT XC.

Argumentum octuagesimum.

Ex S. Carolo Borromeo.

1043 Sanctus Carolus in Instructionibus Pastorum p. 2. c. 1. imprimis monet se idèd in unum casum contulisse, ut Confessarius Pœnitentia Sacramentum administret, eo cum fructu, qui maximus esse possit: is verò (inquit) in sincera vite emendatione positus est; neque in tanti ponderis negotio, cum proprie conscientie summo onere convenientem non auidibus diligentiam videantur. Id quod summo perè timendum est multis, ne scilicet in gravem reprehensionem inciderit eorum industria (seu modus Sacramentum istud administrandi) cum de tanto numero conscientium tam exigua emendationem videamus, in iis qui toties & tam multis abhinc annis hoc Sacramentum frequentant. Patenter ergo innuit, eos Confessarios non laudabiliter, sed reprehensibiliter hoc Sacramentum administrare, qui sic administrant, ut ex magno numero conscientium sibi, exigua appareat emendatio. Exigua verò apparet in consuetudinariis & recidivis, qui, non obstante facili & frequenti relapsu, statim absolvantur. Summo perè ergo timendum, ne dum facile absolvantur, in-

Tom. III.

dignis absolutio detur, juxta quod cap. 12. subdit. Ibi namque sic habet: *Ut Confessarius plenius instruantur, nec absolutiois beneficium eis impartiantur, qui eo reverè indigni sunt (id quod vel inturia, vel negligentia, vel alia de causa sæpe accidit, ac proinde (id est propter hanc causam) multi in eisdem semper peccatis hærent, cum animarum suarum lamentabili ruina.) Idcirco ex plurimorum Theologorum, cum Secularium, tum Regularium diverforum Ordinum consensu quadam, que infrequentiori consuetudine agendi à Confessariis observanda sunt, inferius annotavimus. Quandocumque verò ab iis pœnitentes vel absolvent, vel relinquunt ligatos, volumus, ut secundum quod infra dicitur, sua consilia dirigant.*

His præmissis S. Carolus plures designat casus, 1044 in quibus, vel differri, vel negari vult absolutioem. Primus (eodem c. 12. specificatus) est dum aliquis suâ negligentia ignorat fidei articulos, præcepta Decalogi & Ecclesiæ: Si (inquit) alius à Confessario, vel speciatim à Pastore suo, hac de re admonitus fuerit, neque tamen tantum studii adjunxerit, quantum debuit pro capacitate suæ personæ, consueque absolutioem differat, donec aliquo modo satisfaciatur. Tunc igitur iteratâ pollicitatione Confessarius non debet esse contentus, sed solâ satisfactione, seu pollicitationis vel admonitionis impletione.

Secundum casum exprimit c. 13. dum patres 1045 & matres familias, filios & servos, vel ancillas suas non compellunt ad supradicta addiscenda, vel non advigilant, ut Decalogi & Ecclesiæ præcepta servant, vel, quod peius est, ab eorum observatione eisdem prohibent (uti faciunt qui servos & ancillas usque ad decem dies profectis detinent, ut diebus festis operari quodammodò compellant, vel tempus audiendi Sacramentum non tribuant) vel non curant ab iis præcepta jejunia servari, nec transgressores reprehendunt, vel servos corrigi nolentes, quique cæteris scandalo sunt, è domo sua quamprimum non expellunt. In omnibus hisce casibus negari vult absolutioem, nisi promittant emendationem. Verùm si sapius fuerint reprehensi, nec sese correxerint, tamèd absolutio differatur, donec promissa appareant, veraque emendationis argumenta aliquo temporis spatio ostenderint.

Tertium casum exprimit ibidem, dicens: 1046 Confessarius eundem cum iis modum servabit, qui contra Conciliorum nostrorum decreta. . . diebus festis operantur, vel à venditionibus, & similibus, que in illis prohibentur, non abstinere.

Quartum casum exprimit ibidem in fine: Idem 1047 (inquit) servetur cum iis, que in immoderato corporis ornatu & fastu mortaliter peccant. Iis ergo omnibus differri vult absolutioem, usque ad emendationem actualem, si sapius admoniti promissa non servaverint.

Quintum casum cap. 15. declarat his verbis: Non 1048 solum eos absolvere non possunt, qui peccato mortali valedicere constanter non decernunt; sed nec illos etiam, qui quamvis asserant, peccatum se velle deserere; tamen unâ dicunt videri sibi non se commercium illius esse relictuos: nisi ea velint remedia apponere, sine quibus Confessarius iudicat ad vomitum redituos.

Sextum casum immediatè subdit ibidem: Dif- 1049 feratur adhuc absolutio, donec videatur aliqua emendatio illis, qui quantumvis dicant, & promittant relinquere peccata; nihilominus Confessarius iudicat probabiliter, illos peccata non relictuos.

Scio in variis translationibus S. Caroli sic textum 1050 ipsius referri: Est præterea consilium, absolutioem differre, donec evidens appareat emendatio, in iis, qui tametsi dicant, ac polliceantur, quod se eximent à peccato: tamen Confessario probabilem faciunt metum, ne contrarium contingat. Unde Junioribus quibusdam visum est S. Carolus

Z 2